

VAN WEGE DEN KONING

DE HOOGHE RAAD VAN ADEL, gebruik makende van de magt aan
denzelve verleend, bij besluit van den 20sten Februarij 1816,
bevestigt bij dezen de gemeente ^{van} Rijsbergen ingevolge het,
door haar gedaan verzoek, in het bezit van het navolgende Wapen:

Zijne van lazuur, beladen met een chrevron, en verzeld en chef
van twee en en pointe van eene lelij, alle van goud.

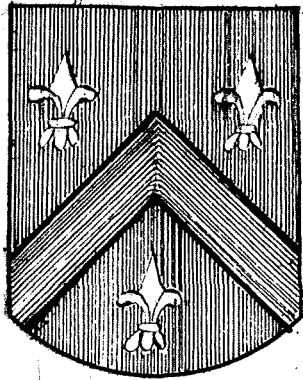
Gedaan in 's-Gravenhage den 16^e julij 1817

w.g. (onleesbaar)

Ter ordonnantie van den Hoogen Raad,

w.g. (onleesbaar) Secretaris

Wapen van de gemeente Rijbergen.

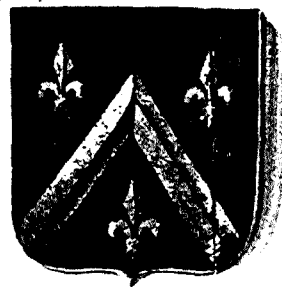

opgestaan door de hooft raad van Adel by besluit van den 20
february 1746. Het wapen is met laarua, beladen met ten chevron
verhelden chef van twee, en in pointe van den Sely, alles van goud.

VAN WEGE DEN KONING.

DE HOOGE RAAD VAN ADEL, gebruik makende van de magt aan
denzelve verleend, bij besluit van den 20sten Februarij 1816, bevestigt bij
dezen *de Graaf van Rysbergen*
ingevolge het, door *haar* gedaan verzoek, in het bezit van het navolgende Wapen:

*Lijnd van Laxen, beladen
van twee en en prante van een*

*met een hertzen en verrode en chet
Sely, alles van god.*

Gedaan in 'S GRAVENHAGE den 16: *July 1816.*

[Signature]

TER ORDONNANTIE VAN DEN HOOGEN RAAD,

[Signature] Secretaris.

nde van de magt
n 20sten February
an Zundert, inge-
het bezit van het

on en verzeld en
een Jerusalems-
e kroone, alles
stgehouden door
ne kroon, mede

16en July 1817.

X. Gemeentewapen van Rijsbergen.

VANWEGE DEN KONING.

De Hooge Raad van Adel, gebruik makende van de magt aan denzelfen verleend, bij Besluit van den 20sten February 1816, bevestigt bij dezen de Gemeente van Rijsbergen ingevolge het, door haar gedaan verzoek, in het bezit van het navolgende Wapen:

zijnde van lazuur, beladen met een chévron en verzeld en chef van twee en een pointe van eene lely, alles van goud.

Gedaan in 's-Gravenhage den 16e July 1917.

Vethouders dier

te Zundert vol-

ijving van deze
w veld, waarop
k uitspringende
venzijde tot 5/6

are vergadering

Aan de Gemeenteraad van Rijsbergen,

GEM. RIJSBERGEN
INGEKOMEN

Mijnheer de voorzitter,

11 DEC. 1984

NR.

(1984)

Sinds enkele maanden, worden wij geconfronteerd met vergaderstukken, waarop het wapen van Rijsbergen prijkt, ontdaan van alle luister.

Wij vragen ons af moet dit; reeds vele jaren werd het wapen getoond met bovenop een kroon en aan weerszijden geflankeerd door een leeuw.

Mijnheer de voorzitter, het lijkt er op, door het wapen te ontdoen van alle luister, wij de eerste symptomen vertonen, van onze zelfstandigheid prijs te geven, daarom willen wij graag voorstellen doen, die tot ^{eer-}herstel van het wapen kunnen leiden.

Een aanpassing zoals getoond op het zegel van Rijsbergen in het jaar 1700 lijkt ons haalbaar, de volgende veranderingen zullen dan aanbrebracht moeten worden:

I De vorm van het schild aanpassen, zoals getoond op het zegel van 1700.

II De kroon op het schild terugbrengen naar het oorspronkelijke model.

III De verhouding schild en leeuwen aanpassen.

IV De leeuwen niet het bangelijk voorkomen geven zoals de laatste tijd op het wapen getoond, maar met de staart fier omhoog zoals op het zegel van 1700.

1984

B. en W. d.d.

NR.

Raad

d.d. 21 dec 84

NR. 11

in kennis stelt
van gem. archivaris

V Onder het wapen de naam Rijsbergen plaatsen.

Voorts deze voorstellen voor te leggen aan de Hoge Raad van Adel zodat wij tot wijziging en eetherstel van ons wapen kunnen komen

C. Goos, raadslid.

nr. 943

ongebriem, 1700: Leheforduit
al 1718

GEMEENTE RIJSBERGEN

ST. BAVOSTRAAT 18
4891 CJ RIJSBERGEN
TEL. 01606 - 1851

Onderwerp:

Aan het Streekarchivariaat Nassau-Brabant,
t.a.v. dhr. R. Jacobs,
Hofstraat 1,
4797 AC Willemstad.

Bijl.:

Uw brief van:

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: AZ/RV

RIJSBERGEN, 28 december 1984

Bijgaand doen wij U toekomen vragen die gesteld zijn door het raadslid dhr. C. Goos inzake het gemeentewapen van Rijsbergen. Wij mogen U verzoeken ons hieromtrent te adviseren.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Rijsbergen,
de secretaris, de burgemeester,

G.A.A.M. Kuijpers.

A. Hartman.

RIJSBERGEN

GEMEENTEBESTUUR VAN RIJSBERGEN

W A P E N E N V L A G V A N D E G E M E E N T E .

In het gemeente-archief is een lakafdruk van het gemeentezegel uit 1729 aanwezig. Het zegel vertoont het wapenschild in de nu nog gebruikelijke vorm: Een schild, waarop een schuinbalk en drie lelies. Het schild is met een kroon getooid, terwijl twee staande leeuwen het schild vasthouden; onder het wapen bevindt zich een lint met het opschrift "Rijsbergen".

Bij koninklijk besluit van 24 december 1814 werd bepaald, dat de Hoge Raad van Adel alle steden, dorpen en andere corporaties, die voorheen een wapen hadden gebruikt, in het bezit van hun wapen zou bevestigen. De Hoge Raad diende tevens die wapens te registreren. Ook steden en dorpen, die nog geen wapen hadden gevoerd, maar dit in het vervolg wel wensten te doen, dienden een ontwerp aan de Hoge Raad in te zenden.

Op grond van bovengenoemd besluit bevestigde de Hoge Raad van Adel op 16 juli 1817 de gemeente Rijsbergen in het bezit van het navolgende wapen: Een blauw schild, waarop een gouden schuinbalk en drie gouden lelies. De letterlijke omschrijving in heraldische taal luidde: "zijnde van lazuur, beladen met een chrevron en verzeld en chef van twee en en pointe van eene lelij, alle van goud". Deze tekst en een afbeelding van het wapen in kleur komen voor op het wapendiploma, dat nog steeds in het bezit van de gemeente is.

Het meest opvallende bij deze bevestiging van 1817 is, dat de kroon, de beide leeuwen en het lint niet in de omschrijving en niet op de tekening voorkomen. De Hoge Raad ging in 1817 af op de gegevens over het wapen, zoals die door de plaatselijke besturen werden verstrekt. In de meeste gevallen waren de plaatselijke bestuurders geen deskundigen op het gebied van de wapenkunde. Waarschijnlijk heeft het toenmalige bestuur van Rijsbergen geen aandacht geschonken aan de neven-attributen; ook is het mogelijk, dat in de Franse tijd de nevenattributen verloren zijn gegaan. Uit die tijd is echter geen gemeentezegel bekend, dat deze laatste veronderstelling kan bevestigen.

RIJSBERGEN

GEMEENTEBESTUUR VAN RIJSBERGEN

Wapen en vlag

In 1950 ging de gemeente Rijsbergen briefpapier gebruiken, waarop het gemeentewapen stond afgebeeld. Behalve het boven omschreven wapen met kroon, twee leeuwen en lint, waren onder het wapen nog diverse vruchten en de kop van een rund afgebeeld. Toen de Hoge Raad van Adel in 1955 bij toeval een vel briefpapier met wapenvignet van de gemeente Rijsbergen onder ogen kreeg, maakte de Hoge Raad de gemeente attent op de officiële beschrijving uit 1817, waarin geen sprake is van de kroon, schildhouders, lint, vruchten en runderkop. De Hoge Raad adviseerde de gemeente om het briefpapier aan te passen.

De gemeente reageerde in 1957 afwijzend op dit verzoek, zich hierbij beroepend op het zegel uit 1729. De Hoge Raad liet weten, dat, wanneer de gemeente het wapen wilde wijzigen, daartoe de officiële weg bewandeld moest worden. Op detailpunten dienden de kroon en de leeuwen gewijzigd te worden en de verzameling vruchten en de runderkop dienden te verdwijnen. De gemeente reageerde echter niet op deze uitnodiging tot wijziging. Alleen liet men op later briefpapier het lint, de vruchten en de runderkop vervallen.

+ + + + +

In 1958 beraadde de gemeente zich over de mogelijkheden tot het gebruik van een eigen vlag. Het is gebruikelijk om in gemeentevlaggen de hoofdkleuren van het wapen te hanteren. De Hoge Raad van Adel adviseerde dan ook om voor de vlag een blauw veld te kiezen, met daarop in het midden een gele lelie. Uit verschillende ontwerpen koos de gemeenteraad uiteindelijk voor een model, dat terugging op de oorspronkelijke kleuren van het wapen, namelijk een rood veld, waarop een groene keper en lelies van zilver. In de raadsvergadering van 26 mei 1962 stelde de raad aldus de gemeentevlag vast; "Rood, met een broekkeper van groen, reikend tot halverwege de lengte van de vlag, met op het midden van het uitwaaiend gedeelte een witte lelie." De Hoge Raad van Adel verklaarde zich op 12 juli 1962 akkoord met deze vlag. Sindsdien ondergingen wapen en vlag geen wijzigingen meer.

STREEKARCHIVARIAAT NASSAU-BRABANT

omvat de gemeenten:

Dinteloord en Prinsenland - Fijnaart en Heijningen - Halsteren - Hooge en Lage Zwaluwe - Huijbergen - Klundert
Nieuw-Vossemeer - Ossendrecht - Oud en Nieuw Gastel - Putte - Rijsbergen - Steenbergen - Willemstad
Woensdrecht - Wouw - Zevenbergen - Zundert.

B. e. n. d. d.

nr.

Het college van burgemeester en
wethouders,

Raad

d.d. 20/16 05

nr. 3 sub 4

Postbus 5,

B. e. n. d. d.

nr.

4890 AA RIJSBERGEN.

Raad

d.d. 15 Aug 1975 nr. 4

NR. 200

Uw kenmerk
AZ/RV

Uw brief van
28 dec. 1984

Ons kenmerk
rj

Datum
4 februari 1985

Onderwerp
gemeentewapen

Geacht college,

Naar aanleiding van de vraag van het raadslid C. Goos betreffende wijziging van het gemeentewapen moge het volgende dienen.

Bij besluit van 16 juli 1817 bevestigde de Hoge Raad van Adel de gemeente Rijsbergen in het bezit van het wapen met de navolgende beschrijving: "zijnde van lazuur, beladen met een chevron en verzeld en chef van twee en en pointe van een lely, alles van goud". (d.w.z. een blauw schild, waarop een gouden schuinbalk en drie gouden lelies). In deze beschrijving is dus geen sprake van een kroon, noch van schildhouders (de leeuwen), noch van een lint met de naam Rijsbergen. Op grond van dit besluit heeft de Hoge Raad van Adel in het verleden reeds gewezen op het gebruik van het gemeentewapen met verkeerde attributen op uw briefpapier. Het thans in gebruik zijnde wapen, zonder kroon en zonder leeuwen, stemt overeen met het officieel vastgestelde. Inderdaad: "ontdaan van alle luister", zoals de heer Goos schrijft.

In het gemeentearchief bevinden zich enkele lakafdrukken van dorpszegels uit de achttiende eeuw (1729, 1788), welke afdrukken inderdaad een wapenschild vertonen met kroon, leeuwen als schildhouders en een lint met de naam "Rijsbergen". Het wapen is gebaseerd op het wapen van Aerschot-Schoonhoven: in rood drie zilveren lelies. Over het Schoonhoven-wapen heen staat een groene keper. De kroon en de schildhouders zijn in de zeventiende eeuw de gebruikelijke versiersels, waarmee steden en dorpen hun wapens opsmukten.

Op grond van deze gegevens is het aanvaardbaar aan de koningin te verzoeken om vaststelling van een nieuw gemeentewapen. Voordat een besluit daartoe wordt genomen, wordt de Hoge Raad van Adel om advies gevraagd. Na gevoerd telefonisch overleg met de Hoge Raad moge ik u adviseren zich in eerste instantie te richten tot deze instelling met het verzoek het ontwerp van het nieuwe gemeentewapen te bekijken en te beoordelen. De Hoge Raad stelt er prijs op, dat er een schetstekening bijgevoegd wordt. Tevens is het raadzaam de hieronder vermelde literatuur toe te zenden.

Het nieuwe wapen zou als volgt kunnen worden omschreven:

Korrespondentieadressen:

Bestuur en administratie: Gemeentehuis, Hofstraat 1, 4797 AC Willemstad, Telefoon 01687- 23 50
Archivaris: Gemeentehuis, Doelstraat 10, 4761 CG Zevenbergen, Telefoon 01680-2 49 10

zijnde van rood, beladen met een chevron en verzeld en chef van twee en en pointe van een lelie, alles van zilver; het schild ter wederzijde vastgehouden door een klimmende leeuw en gedekt met een kroon, alles van goud.

Aan de Hoge Raad zou kunnen worden gevraagd of het heraldisch verantwoord is het lint met de naam "Rijsbergen" aan het wapen toe te voegen.

Ter informatie voeg ik hierbij:

- Fotokopieën van de pp. 28 - 31 en 35 uit: W.A. van Ham, De symbolen van gemeenten en heemraadschappen in Nassau-Brabant. Publikaties van het archivariaat Nassau-Brabant, deel 12, oktober 1970.
 - Wapen en vlag van de gemeente Rijsbergen in: Informatiegids Gemeente Rijsbergen, p. 11-14.
- Hierin is een duidelijke afbeelding van het wapen van vóór 1800 opgenomen.

Hoogachtend,

de streekarchivaris,

R. Jacobs

(R. Jacobs)

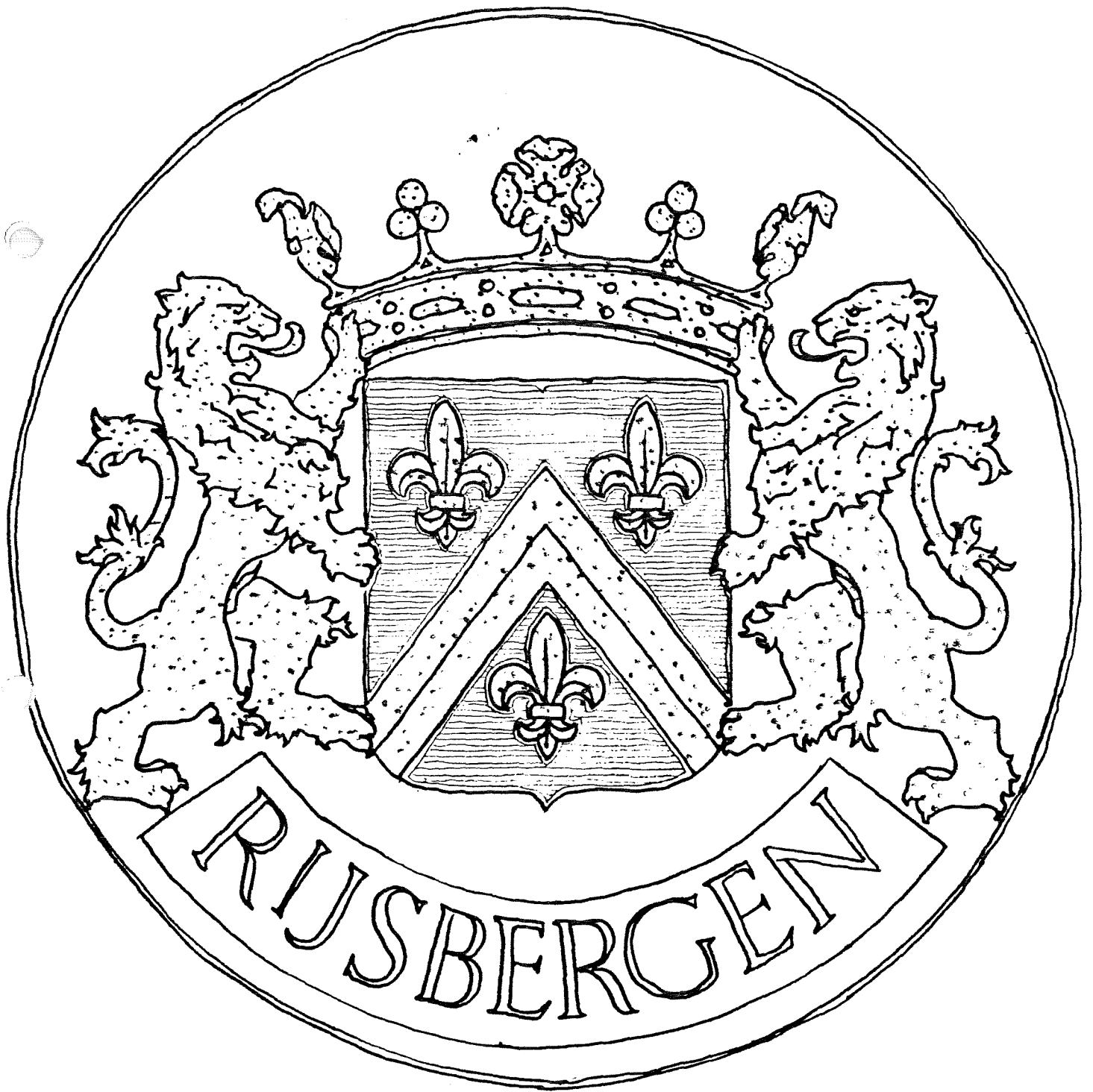
*af Beke zult u aan de Hoge Raad
van het lint vanaf advies
Moussier en de Raad*

*met gezamenlijk advies
verschillen te raad met verzoek
begeleiding van de Koninklijke*

12.02.85			
13			

M. Sme

L

SECRET.

B. en W. d.d.

nr.

Raad d.d. 15 april 1905 nr. 4

GEMEENTE RIJSBERGEN

de Koningin
9-7-1985
Schrijven v. secretaris
v.d.

ST. BAVOSTRAAT 18
4891 CJ RIJSBERGEN
TEL. 01606 - 1851

Aan de Hoge Raad van Adel
Nassaulaan 18
2514 JT 's-Gravenhage

Onderwerp: gemeentewapen

Bijl.: div.

Uw brief van:

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: Secr.

RIJSBERGEN,

9 mei 1985

Geachte Raad,

De gemeentearchivaris, de heer R. Jacobs, heeft zich met U verstaan omtrent het gemeentewapen van Rijsbergen. De gemeenteraad heeft er bij ons college op aangedrongen om te bevorderen dat het wapen, zoals dat vóór 1800 werd gebruikt, officieel te herstellen.

Reeds jaren wordt onofficieel het wapen versierd met schildhouders en kroon, doch de leeuwen op het briefpapier zijn laffe leeuwen en de lelies komen niet goed over. Verder wordt bij afdeling burgerzaken stempels gebruikt, welke zijn afgeleid van het oude wapen. Bij herdruk briefpapier is weer een andere uitvoering aan het wapen gegeven.

Reden voor de gemeenteraad om zich over deze problematiek te buigen en ons college met klem te vragen om het oorspronkelijke wapen in te voeren.

In bijgevoegd schrijven van de archivaris staat reeds vermeld hoe het wapen is ontstaan en welke kleur dit dient te krijgen. Bijgevoegd is een schetstekening van het oorspronkelijke wapen. Het lint "Rijsbergen" is een verzoek doch lijkt ons niet haalbaar omdat meestal op het lint een spreuk voorkomt zoals "Je maintiendrai" of "Luctor et emergo" etc, maar geen plaatsnaam. De schetstekening is uitgegaan van de huidige kleuren.

Wij mogen U verzoeken ons van advies te dienen om het oude wapen te kunnen herstellen, waarna een officieel verzoek aan H.M. de Koningin kan worden gedaan.

Uw gewaardeerd advies zien wij gaarne tegemoet.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Rijsbergen,
de secretaris, de burgemeester,

G.A.A.M. Kuypers.

A. Hartman.

codenr.

B. en K. d.d.

RAAD

d.d. 23 mei 85

HOGE RAAD VAN ADEL

No. 85/149-20

2514 JT 'S-GRAVENHAGE, 8 juni 1985

NASSAULAAN 18
TEL. 070-614281; GIRO 1768105

Onderwerp: **gemeentewapen**

GEM. RIJSBERGEN
INGEKOMEN

Bijlagen: 1

11 JUNI 1985

NR.

In antwoord op Uw brief van 9 mei 1985, kenmerk Secr., heeft de Hoge Raad van Adel de eer U het volgende mede te delen.

De Raad kan grotendeels instemmen met de door U voorgestelde wijziging van het wapen van Uw gemeente. Bezwaar bestaat alleen tegen de weergave van de keper in groen. Dit gaat in tegen de heraldische grondregel dat geen kleur op kleur geplaatst mag worden. Deze kleur is bovendien destijds willekeurig gekozen. De Raad adviseert daarom om voor de keper evenals bij de lelies het metaal zilver aan te wenden.

Met de wens officieel een kroon en schildhouders aan het wapen toe te voegen gaat het College accoord. Deze dienen overeenkomstig het vroegere zegel uitgevoerd te worden en dus niet zoals thans op het briefpapier. Tong en nagels van de leeuwen kunnen eventueel rood gekleurd worden.

Toevoeging van een lint met de naam van Uw gemeente kan niet worden toegestaan. Iets dergelijks vindt in de overheidsheraldiek geen toepassing. Op het wapendiploma zullen schild en schildhouders op een neutraal voetstuk geplaatst worden.

Het nieuwe wapen ware te omschrijven als volgt:

"In keel een keper, vergezeld van drie lelies, alles van zilver. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee maal drie parels en ter weerszijden gehouden door een leeuw van goud(, getongd en genageld van keel)."

Het wapen kan worden aangevraagd volgens de bepalingen van bijgaand Koninklijk besluit.

DE HOGE RAAD VAN ADEL,

[Handwritten Signature]
VOORZITTER,

[Handwritten Signature]
SECRETARIS.

*Wacht op antwoord
19 juni*

18 juni 4. 1985	B	S	W	W
v.k.a.				
akkoord	<i>[Handwritten Signature]</i>			
afgeveer				
besloten	<i>[Handwritten Signature]</i>			
afgeveer				
BOS 1888				

Burgemeester en wethouders
van de gemeente
RIJSBERGEN

GEMEENTE RIJSBERGEN

Rijsbergen, 18 juni 1985

Raadsvergadering
d.d.: 15 augustus 1985, nr. 4
afd.: secr.
ontw.: secr./RV

Voorstel van burgemeester en wethouders
tot wijziging van het gemeentewapen.

Aan de raad,

Door diverse leden van de raad is aandacht gevraagd naar de verschillende vormen van uitvoering van het gemeentewapen. Op verzoek van de raad hebben wij achtereenvolgens adviezen gevraagd aan de gemeentearchivaris en aan de Hoge Raad van Adel.

Wij zijn van mening dat het in de 18e eeuw gevoerde wapen weer in alle luister moet worden hersteld, hetgeen inhoudt, dat naast het wapen twee schildhouders in de vorm van klimmende leeuwen en een gravenkroon op het schild moet worden geplaatst.

Ook de kleuren van het wapen dienen te worden veranderd. In plaats van een blauw schild met gouden lelies en keper, zou het weer gebaseerd moeten worden op het vroegere wapen van Aerschot-Schoonhoven.

Daar geen kleur op kleur is toegestaan zal het schild in rood met drie zilveren (franse) lelies alsmede de keper in zilver moeten worden uitgevoerd.

Wij mogen Uw raad voorstellen aan H.M. de Koningin het verzoek te richten tot vaststelling van het wapen conform het oorspronkelijk in gebruik zijnde wapen.

De op dit voorstel betrekking hebbende stukken liggen in het agendadossier ter inzage.

Burgemeester en wethouders van Rijsbergen,
de secretaris, de burgemeester,

G.A.A.M. Kuijpers.

A. Hartman.

GEMEENTE RIJSBERGEN

De Raad der gemeente Rijsbergen;

overwegende, dat het gemeentewapen op onjuiste wijze wordt weergegeven;
dat het gewenst is het in de 18e eeuw gebruikte wapen wederom in alle luister te herstellen;

b e s l u i t :

H.M.de Koningin te verzoeken aan de gemeente Rijsbergen het navolgende wapen te verlenen:

"In keel een keper, vergezeld van drie lelies, alles van zilver.
"Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee
"maal drie parels en ter weerszijden gehouden door een leeuw van
"goud, getongd en genageld van keel".

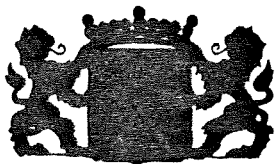
Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van
15 augustus 1985.

De Raad voornoemd,
de voorzitter,

A.Hartman.

de secretaris,

G.A.A.M.Kuijpers.

GEMEENTE RIJSBERGEN

ST. BAVOSTRAAT 18
4891 CJ RIJSBERGEN
TEL. 01606 - 1851

Onderwerp: gemeentewapen

Bijl.: div.

Aan H.M. de Koningin der Nederlanden
Kabinet van de Koningin
Korte Vijverberg 3
2513 AB 's-Gravenhage

Uw brief van:

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: Secr.

RIJSBERGEN, 25 september 1985

Mevrouw,

Bijgevoegd treft U aan een verzoek van de Raad dezer gemeente van 15 augustus 1985 tot herstel van het wapen der gemeente, zoals dit voor de verlening op 16 juli 1817 door de Hooge Raad van Adel is gevoerd.

De gemeente voert reeds jaren onofficieel het wapen met schildhouders en kroon. De schildhouders worden ook nog verschillend afgebeeld. Op briefpapier als "laffe leeuwen" op stempelafdrukken door de normale klimmende leeuwen. Ook de kronen zijn verschillend. Daarnaast komt het wapen ook zonder kroon en schildhouders voor.

De raad vindt dat eenheid in het gebruik van het wapen moet komen. Derhalve is de raad van oordeel dat het oorspronkelijke wapen moet worden hersteld, zoals een tekening van het oorspronkelijke wapen aangeeft (bijgevoegd).

Wij hebben omtrent dit voorstel allereerst contact opgenomen met de streekarchivaris en daarna met de Hoge Raad van Adel. De adviezen zijn hierbij gevoegd. Op grond van deze adviezen is het raadsbesluit van 15 augustus 1985 genomen.

Wij mogen U beleefd vragen het verzoek van de raad in welwillende overweging te nemen en aan de gemeente Rijsbergen het recht te verlenen het oorspronkelijke wapen te voeren.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Rijsbergen,
de secretaris de burgemeester,

G. A. A. M. Kuypers.

A. Hartman.

WIJ **B**EATRIX, BIJ DE GRATIE GODS,
KONINGIN DER NEDERLANDEN,
PRINSES VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

18 NOVEMBER 1985

No 10.

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken van 3 november 1985, nr. B85/1314, directoraat-generaal Binnenlands Bestuur;

Gezien het verzoek van burgemeester en wethouders van de gemeente Rijsbergen van 25 september 1985, kenmerk Secr./1217, tot wijziging van het wapen van die gemeente;

G e l e t o p het besluit van de Soevereine Vorst van 24 december 1814, no. 32, en het Koninklijk besluit van 23 april 1919, Stb. no. 181;

De Hoge Raad van Adel gehoord;

HEBBEN GOEDGEVONDEN EN VERSTAAN:

- a. het besluit van de Hoge Raad van Adel van 16 juli 1817, waarbij het wapen van de gemeente Rijsbergen werd vastgesteld, in te trekken.
- b. aan de gemeente Rijsbergen een wapen te verlenen, waarvan de beschrijving luidt als volgt:
"In keel een keper, vergezeld van drie lelies, alles van zilver. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee maal drie parels en ter weerszijden gehouden door een leeuw van goud, getongd en genageld van keel."

Onze Minister van Binnenlandse Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit.

's-Gravenhage, 18 november 1985

(get.) B E A T R I X

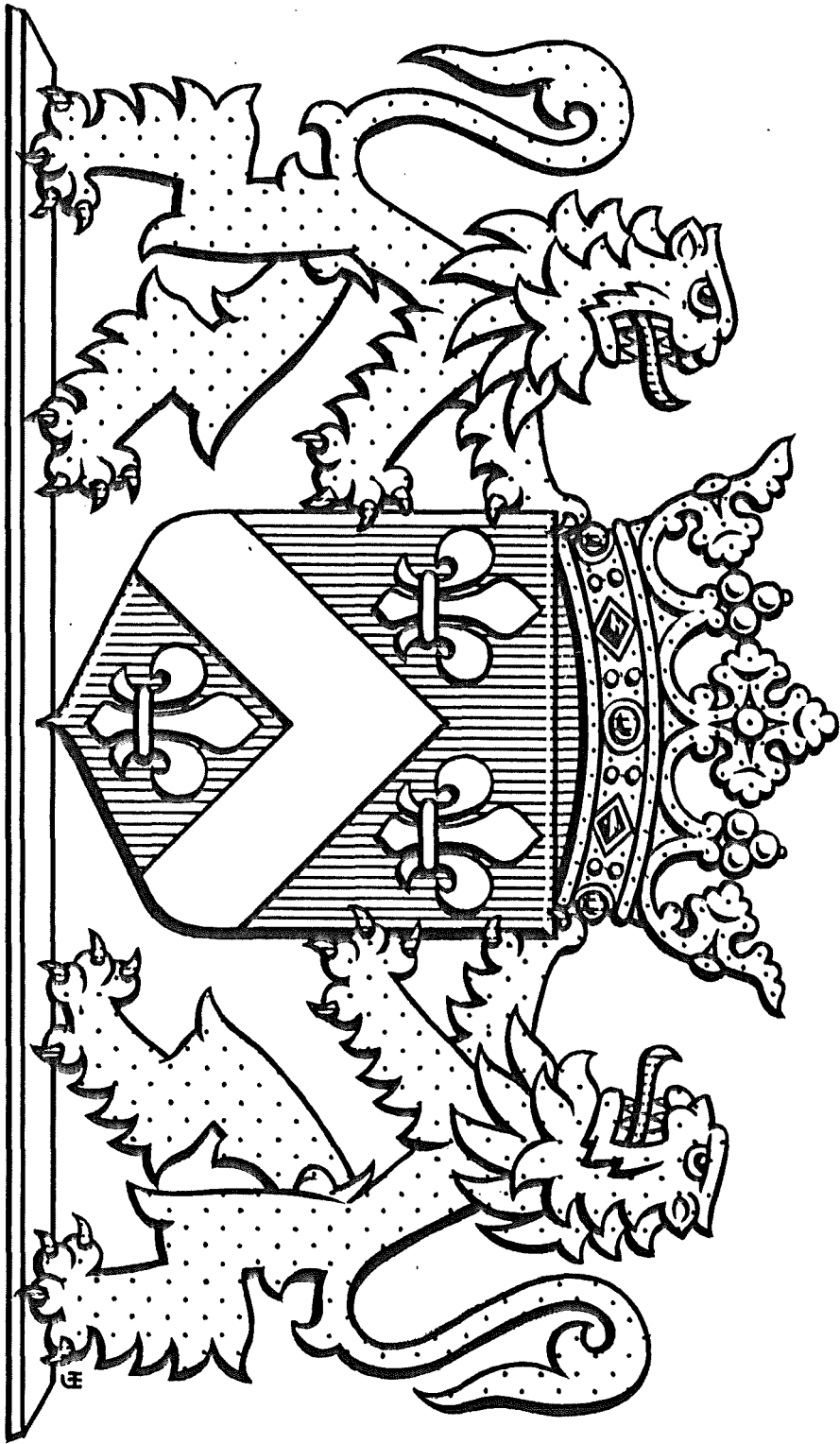
DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN,

(get.) RIETKERK

Overeenkomstig het oorspronkelijke,
HET HOOFD ALGEMENE SECRETARIE VAN HET
MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN,

M. J. van Grijpbeek
M. J. van Grijpbeek

*Levens
munt-wit*

Rijsbergen

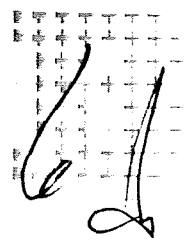
bnj

Ministerie van Binnenlandse Zaken

GEM. RIJSBERGEN
INGEBLIFEN

17 Dec. 1985

NR. 1656

Postadres

Postbus 20011
2500 EA 's-Gravenhage
Telefoon 070-71 79 11
Telex 32109 biza nl

Burgemeester en wethouders van
Rijsbergen
St. Bavostraat 18
4891 CJ Rijsbergen

Bijlagen	Uw brief	Ons nummer	Datum
- één	- 25 september	- B85/1544	- 10 december 1985
Onderwerp	1985, secr./1217 Departementsonderdeel		
		- DGBB	

Verlenen wapen

Met verwijzing naar uw tot Hare Majesteit de Koningin gerichte brief van 25 september 1985, doe ik u hierbij toekomen een afschrift van het koninklijk besluit van 18 november 1985, nr. 10, waarbij aan uw gemeente een nieuw wapen is verleend.

Het desbetreffende diploma zal u zo spoedig mogelijk door de Hoge Raad van Adel worden toegezonden.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN,
voor deze,
de chef van de afdeling bestuurlijk-
juridische zaken,

nr. 2. okt 1
d.d. 20 okt 85

vergadering				
d.d. 17 dec 85	B	S	W	W
nr. 48				
v.k.a.				
afgehandeld				
afgehandeld				
besproken				
aanhouden				
eerst rapport				

of ten minste name van
de) nitroshu
PAJ

Bezoekadres

Inlichtingen bij

Doorkiesnummer

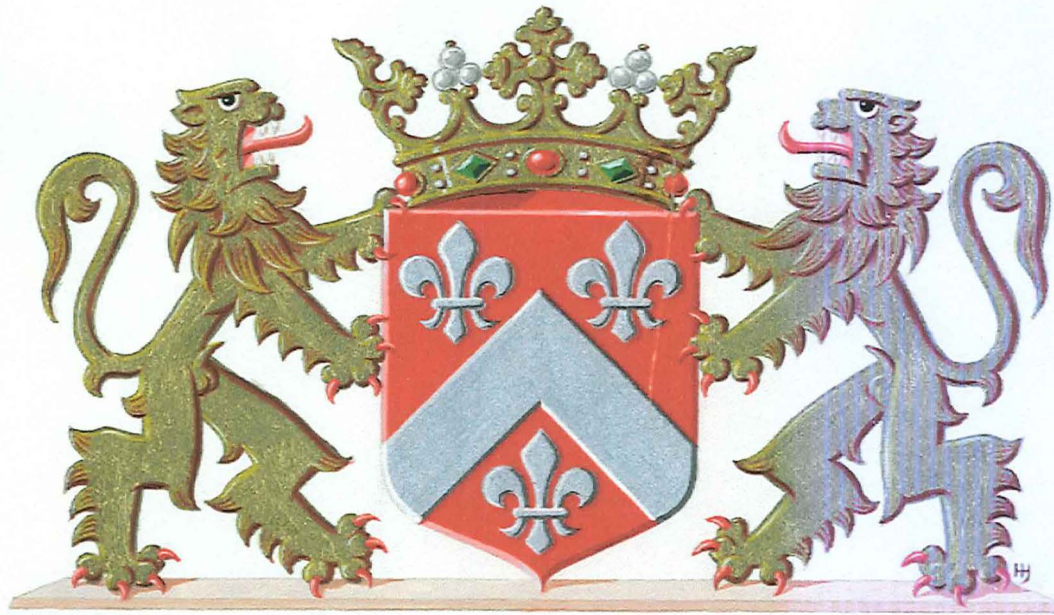
Schedeldoekshaven 200
's-Gravenhage

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden

01 - 513696F

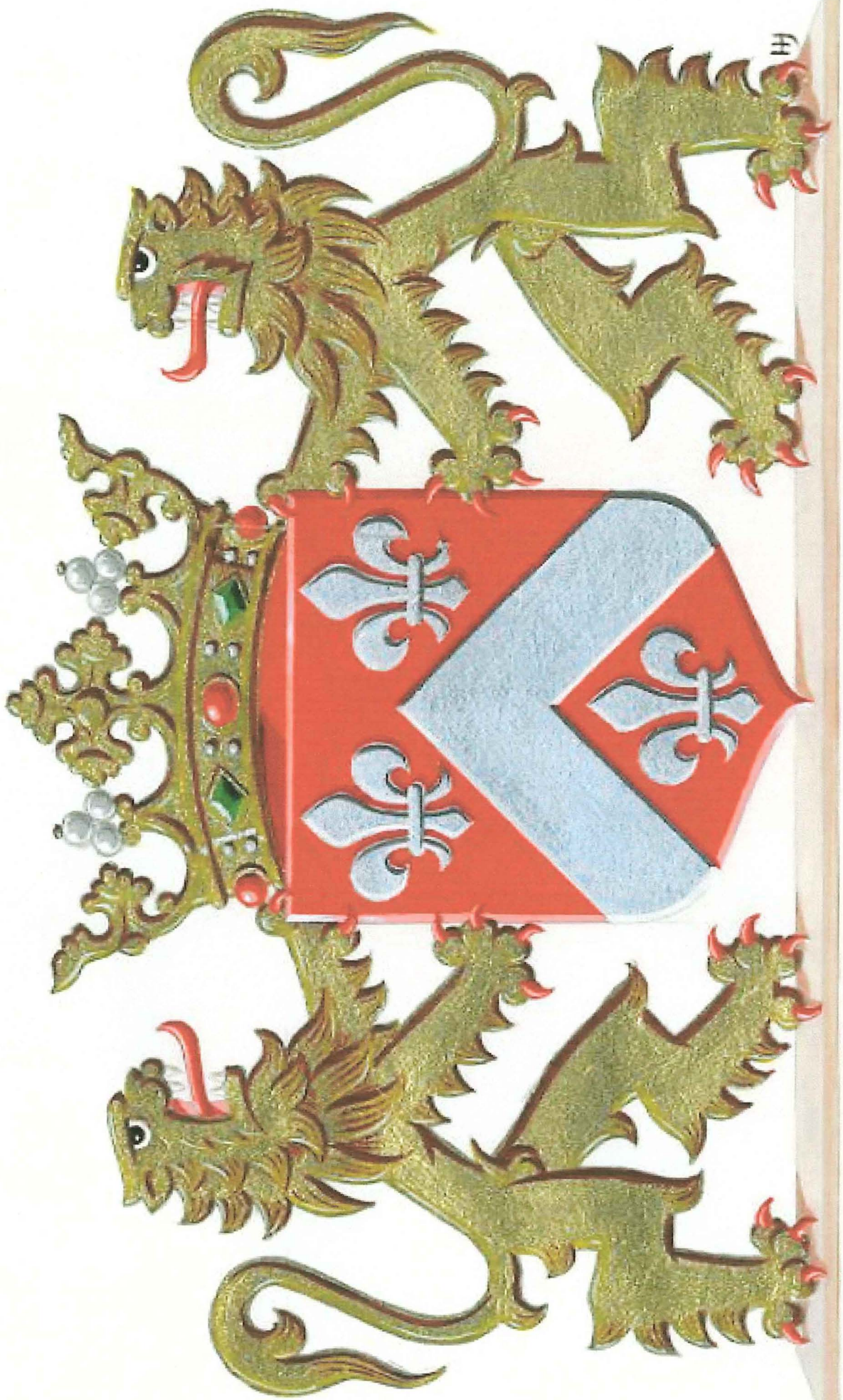
waarvan de beschrijving luidt als volgt:

*In keel een keper,
vergezeld van drie
lelies, alles van
zilver. Het schild
gedekt met een
gouden kroon van
drie bladeren en*

*twee maal drie
parels en ter weers-
zijden gehouden
door een leeuw
van goud, getongd
en genageld van
keel.*

Gedaan te 's-Gravenhage, 14 augustus 1986,

VAN Peter Toebak

MEMO

AAN Wim van Ham

Breda, 13 juli 1993

Beste Wim,

Hierbij de wapentekst. Een enkele onjuistheid heb ik nog ontdekt en een kleine toevoeging over de annexatieproblematiek leek mij bovendien interessant.

Het gebruik van de aanhalingstekens ("of") is nu niet consequent. Wil jij daar d.m.v.

T2 nog eens naar kijken.

De foto's zijn klein en geen hebij-

Tot zins,

De Poortugaal aan zijn naam komt is niet bekend, maar delijk is dat deze de aanleiding is geweest om een op het tugese geïnspireerd wapen te voeren.

Dit wapen bestond, voor de toevoeging van de zoom met kastelen van Castilië, uit een zilveren schild, waarop vijf uwe schildjes in kruisvorm, de buitenste met de schildvoeten gewend, elk beladen met vijf zilveren penningen in schuinisvorm.

U wil het geval dat zowel Van Ollefen in 1793 als Van Aa in 1847 (!) voor Poortugaal een wapen met een blauw d en zilveren schildjes geven, een preciese omkering van de uren van het oudste Portugese wapen. Ook geven zij geen ren op de schildjes maar respectievelijk „stippen” en „ogen” op een dobbelsteen. Waarom de Hoge Raad van Adel ere kleuren en sterren in plaats van koeken invoerde is uidelijk. De vaagheid in de omschrijving is er ook de oor- k van geweest dat er zowel sterren met zes als met acht ten in de schildjes voorkwamen. De achtpuntige versie rherst echter.

Het wapen van Rhoon (bevestigd 24 juli 1816) wordt chreven als zijnde: „Gegeerd van goud en keel van vijf cken.” Deze beschrijving is zowel foutief als onvolledig, volledig omdat de kroon met negen parels (op punten) niet dt genoemd en foutief omdat het schild niet gegeerd maar eeld en ingehoekt of ingehoekt gedeeld is. Toch is deze chrijving tot en met Sierksma kritiekloos overgenomen. een Van der Laars in het Hag-album I beschrijft het wapen volgt. In rood een van den linkerschildrand uitgaande en den onderschildrand reikende inhoeking van goud van vier een half stuk” oftewel ingehoekt gedeeld van rood en goud omgekeerde kleuren!) van vier en een half stuk.

De kleuren van het schild in het register wijken vreemd oeg af van de vlak ernaast staande beschrijving en het a bij de gemeente bevindende diploma: in plaats van goud keel zijn ze goud en azuur! Tengevolge hiervan zijn ook naar deze officiële registers gemaakte lithografieën alle w en goud gearceerd; ook weer kritiekloos tot en met ksma. De gemeente zelf heeft echter steeds de correcte uren gevoerd.

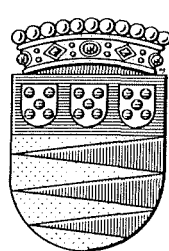
Op die afbeelding in het register is trouwens ook niet een vijf maar wel een uit vier en een half stukken bestaande ng te zien. Op alle wapentekeningen die ervan zijn afgeleid it aantal aangehouden zodat geen enkele keer de officiële chrijving in deze gevolgd is.

Het wapen van de gemeente Rhoon is identiek met dat van aeren van Rhoden of Rhoon, die stamden uit het geslacht n Duiveland.

Het is curieus te noemen dat een nieuwe gemeente de naam eem. van een zeer klein gedeelte van één van de oude eenten, dat daar al bijna 150 jaar geleden in is opgegaan. maakte de vervaardiging van een nieuw wapen er niet

Poortugaal en Rhoon. Om een evenwichtige verdeling te krijgen moesten, wat aantallen betreft, beide gemeenten een veer laten. Tevens werd de mogelijkheid aangegepen om de originele kleuren van het wapen van Poortugaal weer terug te brengen, d.w.z. de omgekeerde kleuren van het oudste wapen van Portugal. Uiteindelijk werd besloten het schildveld met het wapen van Rhoon te vullen, terwijl Poortugaal in het schildhoofd vertegenwoordigd was.

Na goedkeuring door de gemeenteraad werd het voorstel aan de Hoge Raad van Adel voorgelegd. Deze meldde geen bezwaar te hebben tegen het ontwerp. Ook de voorgestelde parelkroon van Rhoon, mits de parels op de rand van de band en niet op punten werden geplaatst, werd goedgekeurd.

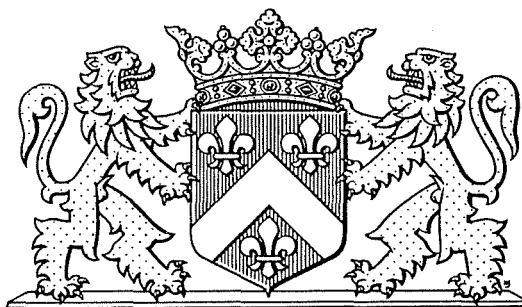
Bij K.B. van 6 november 1985, nr. 14 werd de gemeente Albrandswaard dan ook dit wapen verleend. De beschrijving ervan luidt: „Ingehoekt gedeeld van goud en keel; in een schildhoofd van azuur drie schildjes van zilver, elk beladen met vijf koeken van azuur, geplaatst twee, één en twee. Het schild gedekt met een gouden kroon van elf parels.”

H. C. 't JONG.

Het gewijzigde wapen van de gemeente Rijsbergen.

In het gemeente-archief van Rijsbergen bevindt zich een lakafdruk van het wapen van Rijsbergen: een keper vergezeld van drie lelies; op het schild een kroon van drie bladeren en twee maal drie parels en twee leeuwen met de staart om de ene achterpoot heen naar boven geslingerd als schildhouders; op een lint eronder Sig. Rysberge.

Alleen het schild werd bij besluit van de Hoge Raad van Adel van 16 juli 1817 bevestigd in de kleuren goud op blauw, aangezien geen kleuren bekend waren. Sedert de jaren '50 van deze eeuw ging de gemeente echter officieus over tot het voeren van het wapen met een kroon i.c. een kroon met parels op de hoofdband en daarop drie parels, en met de twee leeuwen als schildhouders.

Onderzoek heeft uitgewezen dat het wapen dat van het geslacht Van Aerschot-Schoonhoven is, in rood drie zilveren

- Ned Leeuw 103 (1986)
kol 364-365

Joure 27 sept., ged. ald. (Herv.) 21 okt. 1781, lid van de raad van Haskerland, † Joure 22 okt. van Jan Jans Rinkes Sr. en Dicuwke Jans Bakker.
Innes Wouters, geb. Joure 1786/'87, † Heeren- ril 1811, tr. Joure (Doopsgez. kerk) 29 okt. 1809
ctses Brouwer, geb. Heerenveen 5 febr. 1782, lid van de raad en assessor van Schoterland, een 14 april 1836, zn. van Jetse Gerbens
Tryntje Ruurts; hij hertr. Grouw 13 april 1816 perds Binnerts.

Van James Wouters heeft de geslachtsnaam Wielin-

lelies, vermeerderd met een keper. Bij Koninklijk besluit van 18 november 1985, no. 10, werd daarom aan de gemeente Rijsbergen een wapen verleend met als omschrijving: In keel een keper, vergezeld van drie lelies, alles van zilver. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee maal drie parels en ter weerszijden gehouden door een leeuw van goud, getongd en genageld van keel.

MR. O. SCHUTTE.

Het wapen van de nieuwe gemeente Bergambacht.

Bergambacht is samengesteld uit de

O		S.O.S. dienst	41
Onderwijs	49	Spoorwegen	67
Ontgrondingswet	23	Sportaccommodaties	61
Ontmoetingscentrum	55	Sporthal	61
Openbare werken (Gem.)	18	Sportpark	61
Onvermogen (Bewijs van)	30	Sportverenigingen	61, 62
Oranjecomité	53	Stadsgewest	32
Oudercomité	49	Stadsorganisaties	66
Oudervereniging (geest.geh.)	42	T	
P		Tandarts	35
Paspoorten	21	Taxibedrijf	67
Pas 65+	21	Toeristenkaarten	21
Pelgrimsoord „van den Blinckenden Steen”	51	Toneelverenigingen	55
Peuterspeelzaal	49	Treinverbindingen	67
Politie (Rijks)	32	Tuinbouworganisatie	66
Politie (veld)	32	Tuinbouwvereniging	66
Politiek	66	V	
Postkantoor	32	Vakantiekinderweek	55
Prikcentra	38	Vakorganisaties	66
Proeftuin	66	Verhuizing	20
R		Verlichting	29
Raad van Arbeid	63	Verloskundige hulp	36
Raadsagenda	18	Verontreinigingswet	24
Raadsleden	17	Verzorgingstehuis	48
Raadsvergaderingen	18	Vleeskeuringsdienst	33
Rattenbestrijding	29	Vogelvereniging	62
Rechtshulp	43	Vrouwenorganisatie	66
Reklassering	45	VVV	55
Religie	51	W	
Revalidatie	36	Warme maaltijddienst	48
R.K.-kerk	51	Waterschappen	33
Rode Kruis	38	Waterstoringen	33
Rundveestudieclub	66	Watervoorziening	33
Rijbewijzen	20	Weekbladen	55
Rijkslandbouwcentrum	66	Werkeloosheidsvoorziening (wet)	29
S		Wethouders	17
Schooladviesdienst	49	Winkelvereniging	66
Schoolbestuur	49	Woningtoezicht	18
Scouting	55	Wijkgebouw	35
Sekretarie (gem.)	18	Wijkverpleegsters	36
Slachtingen	33	Z	
Soc. Geneeskundig		Zangkoor	57
Adviesbureau	38	Ziekenfondsen	36
Soc. Psych. Dienst	38	Ziekenhuizen	37
Soc. Werkvoorziening	45	Zonnebloem	39
Şoc. Zaken (Gem.)	18, 29	Zuigelingenbureau	36

WAPEN EN VLAG VAN DE GEMEENTE RIJSBERGEN

In het gemeente-archief is een lakafdruk van het gemeentezegel uit 1729 aanwezig. Het zegel vertoont het wapenschild in de nu nog gebruikelijke vorm: een schild, waarop een schuinbalk en drie lelies. Het schild is met een kroon getooid, terwijl twee staande leeuwen het schild vasthouden; onder het wapen bevindt zich een lint met het opschrift „Rijsbergen”.

Bij Koninklijk Besluit van 24 december 1814 werd bepaald, dat de Hoge Raad van Adel alle steden, dorpen en andere corporaties, die voorheen een wapen hadden gebruikt, in het bezit van hun wapen zou bevestigen. De Hoge Raad diende tevens die wapens te registreren. Ook steden en dorpen, die nog geen wapen hadden gevoerd, maar dit in het vervolg wel wensten te doen, dienden een ontwerp aan de Hoge Raad in te zenden.

Lak-afdruk van het wapen, zoals het dorpsbestuur dit vóór 1800 gebruikte. De kroon is duidelijk anders dan die welke in de 20e eeuw werd gevoerd, evenals de drie lelies. Ook de leeuwen zijn anders: géén staart tussen de benen (zgn. „laffe leeuwen”). Het onderschrift luidt: Sig. Rysberge (Zegel van Rijsbergen).

Op grond van bovengenoemd besluit bevestigde de Hoge Raad van Adel op 16 juli 1817 de gemeente Rijsbergen in het bezit van het navolgende wapen: een blauw schild, waarop een gouden schuinbalk en drie gouden lelies. De letterlijke omschrijving in heraldische taal luidde: „zijnde van lazuur, beladen met een chevron en verzeld en chef van twee en en pointe van eene lelij, alle van goud”. Deze tekst en een afbeelding van het wapen in kleur komen voor op het wapendiagram, dat nog steeds in het bezit van de gemeente is.

Het meest opvallende bij deze bevestiging van 1817 is, dat de kroon, de beide leeuwen en het lint niet in de omschrijving en niet op de tekening voorkomen.

BOOMKWEKERIJEN

» Polderzicht «

VOOR BOS EN HAAGPLANTSOEN

P. C. JACOBS

ALTENAARWEG 6 4891 PJ RIJSBERGEN TEL. 01606-1362

VOOR:

**KNIPPEN - FÖHNEN
WATERGOLVEN
PERMANENTEN
SPOELINGEN ENZ.**

staat kapster THEA u tot uw dienst.

**GAARNE OP AFSpraak.
THEA HUYBREGTS**

SOFIASTRAAT 13 - RIJSBERGEN - TEL. 01606-2793

PIET KENNIS

- ★ LOON- EN AANNEMERSBEDRIJF
- ★ GRONDTRANSPORT
- ★ MECHANISATIEBEDRIJF
- ★ SLOOPWERKEN

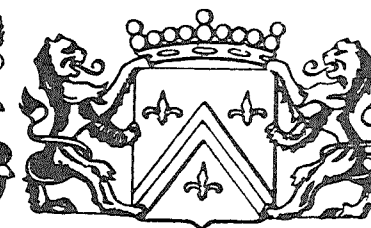
Oekelsestraat 13 - Tel. 01606-1264/1254/1421

De Hoge Raad ging in 1817 af op de gegevens over het wapen, zoals die door de plaatselijke besturen werden verstrekt. In de meeste gevallen waren de plaatselijke bestuurders geen deskundigen op het gebied van de wapenkunde. Waarschijnlijk heeft het toenmalige bestuur van Rijsbergen geen aandacht geschonken aan de neven-attributen; ook is het mogelijk, dat in de Franse tijd de nevenattributen verloren zijn gegaan. Uit die tijd is echter geen gemeentezegel bekend, dat deze laatste veronderstelling kan bevestigen.

In 1950 ging de gemeente Rijsbergen briefpapier gebruiken, waarop het gemeentewapen stond afgebeeld. behalve het boven omschreven wapen met kroon, twee leeuwen en lint, waren onder het wapen nog diverse vruchten en de kop van een rund afgebeeld. Toen de Hoge Raad van Adel in 1955 bij toeval een vel briefpapier met wapenvignet van de gemeente Rijsbergen onder ogen kreeg, maakte de Hoge Raad de gemeente attent op de officiële beschrijving uit 1817, waarin geen sprake is van de kroon, schildhouders, lint, vruchten en runderkop. De Hoge Raad adviseerde de gemeente om het briefpapier aan te passen.

Het wapen, zoals de gemeente dit gebruikte in het briefhoofd, periode 1950 - ca. 1960. De Hoge Raad van Adel had bezwaren tegen de kroon, de leeuwen, het lint met de naam Rijsbergen en vooral tegen de niet-heraldische toevoegingen van fruitsoorten en runderhoofd.

Wapen zoals dit de laatste jaren is gevoerd in het briefhoofd, met afwijkingen ten opzichte van het oorspronkelijke: afwijkende kroon, lilies en leeuwen.

De gemeente reageerde in 1957 afwijzend op dit verzoek, zich hierbij beroepend op het zegel uit 1729. De Hoge Raad liet weten, dat, wanneer de gemeente het wapen wilde wijzigen, daartoe de officiële weg bewandeld moest worden. Op detailpunten dienden de kroon en de leeuwen gewijzigd te worden en de verzameling vruchten en de runderkop dienden te verdwijnen. de gemeente reageerde echter niet op deze uitnodiging tot wijziging. Alleen liet men op later briefpapier het lint, de vruchten en de runderkop vervallen.